

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Psychosociální pomoc při ztrátě blízké osoby

Autor práce: Michaela Němečková

Obor studia:

Posudek vypracoval: Mgr. Karel Šimr

Datum: 26.4. 2016

Autorka práce si zvolila důležité a stále ještě často společensky tabuizované téma a za to si zaslouží ocenění. Text dělí do pěti kapitol. V první se věnuje obecně definici smrti a společenským proměnám ve vztahu k umírání, ve druhé se zabývá úmrtím blízké osoby a jeho akceptací, ve třetí se zaměřuje na vybrané způsoby ztráty blízkého podle jejich příčin, ve čtvrté se věnuje problematice zármutku a truchlení pozůstalých a ve stěžejní páté kapitole popisuje možnosti pomoci pro pozůstalé.

Sledování myšlenkového obsahu výrazně ruší řada pravopisných chyb a formulačních nepřesností. Vytknout je třeba rovněž citační kulturu. Některé přímé citace zůstávají bez odkazu (autor tohoto posudku našel na str. 22 bez odkazu i svůj vlastní výrok) nebo je odkaz uveden pouze souhrnně na konci odstavce.

Vzhledem ke skutečnosti, že práce byla psána na Katedře teologických věd, postrádám především teologickou (nebo aspoň obecně náboženskou či spirituální) reflexi tématu, jehož uchopení je v rámci daného tématu neodmyslitelné. Tyto souvislosti schází jak ve vymezení chápání smrti, tak v popisu vnímání a potřeb pozůstalých. Na str. 12 například hovoří autorka o chápání smrti dítěte jako nespravedlnosti a trestu, aniž by vysvětlila souvislosti. Náboženský rozměr by si rozhodně zasloužil větší rozvedení ve výkladu o smyslu rituálů. V souvislosti s pohřbem zůstává autorka u velmi vágního tvrzení o „odchodu duše zemřelého na onen svět“ (str. 19). Nedostatečná tematizace tohoto rozměru v kontextu práce vede k důrazu na popisování symptomů namísto otevřenosti k růstu, kterou setkání se smrtí rovněž představuje.

Nešvarem je rovněž patologizace pozůstalých a projevů jejich zármutku: Například na str. 16-17 v souvislosti s vinou po sebevraždě blízkého je řeč o „labilních pozůstalých se sníženým sebevědomím“. Takové formulace nejenže nepatří do odborné práce, ale pohybují se rovněž na hraně etiky. Na místě nejsou ani další silné soudy: například, že muži, kteří onemocní po smrti družky, „svou nemocí většinou jen volají o pomoc“ (str. 13), že hrob manžela se pro pozůstalou manželku většinou stává „modlou“ (tamtéž) nebo etické hodnocení, že by rodiče po smrti dítěte s ohledem na další děti „neměli být příliš zaujati svým vlastním zármutkem“ (str. 21), když o několik řádků výše stojí, že malé děti, ačkoli nechápu příčinu zármutku, mohou ho prožívat spolu s truchlícími. Slovo „většinou“ tak často zakrývá, že reakce lidí na smrti blízkého mohou být velmi individuální a odlišné.

Není rovněž zřejmé, proč v klasifikaci smrti podle příčin úmrtí je odlišena smrt náhlá a násilná, když se v odstavci o náhlé smrti autorka rovněž věnuje problematice vraždy. Z pohledu psychosociální pomoci či sociální práce (studijní obor není na titulní stránce uveden) považuji za důležité povšimnutí si vztahu individuálního a společenského rozměru truchlení (naznačeno na str. 20).

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení 2.

Mgr. Karel Šimr